

Bôb obyčajný (*Faba vulgaris* Moench.) – mladá rastlinka

BÔB OBYČAJNÝ (*Faba vulgaris* Moench.)

Hospodársky význam a využitie

Z hľadiska krmnej hodnoty sa môže radiť hneď za sóju. V semenách je 30 - 34 % NL, 6 - 7 % vlákniny, 47 - 51 % BNL, 3,3 - 3,7 % popolovín. Majú vysokú škrobovú hodnotu 70 - 71 %. Patrí medzi najrozšírenejšie krmne strukoviny u nás. Môžeme ho pestovať v čistej kultúre, ale aj v miešankách s obilninami a kukuricou. Je vhodný ako krycia plodina pre lucernu siatu. Obmedzené sú možnosti skrmovania v zelenom stave, obsahuje tanín, ktorý zhoršuje jeho chuťové vlastnosti. Dobytok je potrebné na jeho konzumáciu navyknúť. Pre vysoký obsah bielkovín nie je vhodný na silážovanie. Na zber v zelenom stave je vhodný v čase kvitnutia, tvorby strukov až zelenej zrelosti. V zelenom stave je bohatý na Ca a P.

Z agronomického hľadiska sa cení jeho predplodinová hodnota, zanecháva veľa pozberových zvyškov, veľa dusíka, má priaznivý vplyv na štruktúru pôdy, má hlbokú koreňovú sústavu. Vysoko sa hodnotí jeho melioračný účinok na pôdu, zároveň má fyto-sanitárne účinky. Zaráďujeme ho spravidla medzi dve obilniny.

Botanické zaradenie

Je to jednoročná hlboko koreniaca plodina. Má jarné aj ozimné formy (u nás sa využívajú len jarné formy). Medzi poddruhmi je značná uniformita v morfológických znakoch. Hlavný rozdiel je v tvare a veľkosti semien a strukov. Je fakultatívne cudzoopelivý (8 - 42 %).

Stonka je vzpriamená, nepoliehavá, málo rozkonárujúca, vysoká 1 - 1,5 m, na priereze štvorhranná.

Listy sú perovito zložené, 1 - 4 jarmové, spravidla elipsovité.

Súkvetie je stravec s 3 - 11 kvetmi. Základná farba kvetu je biela. V priemere vytvára 1 - 2 struky na jednom poschodí strapca.

Struk je genotypove rôzne dlhý (30 - 200 mm), valcovitý, sploštený, rovný. V zrelosti je kožovitý, hnedý až čierny, hladký alebo zvrásnený a vo vnútri je plstnatý s 3 - 9 semenami. Struky sú postavené vzpriamene.

Semeno má sploštené alebo guľaté podľa poddruhu. Farba býva sivobiela, hnedá až čierna. Sarnutím semeno matnie. HTS *equina* (konský) 420 - 550 g, *vulgaris* (pravý - záhradný) 1300 - 2400 g.

Nároky na pestovateľské prostredie

V porovnaní s ostatnými strukovinami má menšie požiadavky na **teplo**. Minimálna teplota pre klíčenie je 1 - 2 °C, trpí pri -2 až -4 °C. Rastliny hynú pri poklese teplôt do -5 až -7 °C. Vo vyšších polohách je limitujúcim faktorom dĺžka vegetácie. Na **vodu** má vysoké nároky počas klíčenia, kvitnutia a zelenej zrelosti. Zo strukovín je to plodina najvhodnejšia do oblastí s vyššími zrážkami a vysokou vzdušnou vlhkosťou. Na nedostatok vody reaguje zastavením rastu. Veľmi citlivý je na prísušok v prvých rastových fázach a počas kvitnutia, na čo reaguje abortizáciou kvetov (opadom). **Pôdy** mu vyhovujú vododržné, hlboké, úrodné, ťažšie, ílovito-hlinité a hlinito-ílovité. Neznáša však pôdy zamokrené. Darí sa mu na neutrálnych pôdach, kde sú optimálne podmienky pre rozvoj hrčkotvorných baktérií. Poruchy v raste a vo výžive sa prejavujú na pôdach s pH pod 5,5.

Kvitnúci bôb obyčajný (*Faba vulgaris* Moench.)